

**แนวปฏิบัติราชการที่น่าสนใจจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด**  
**เรื่อง กรณีการสอบสวนความรับผิดทางละเมิดต้องเป็นการดำเนินการตามกฎหมาย**  
**(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๑๓/๒๕๖๑)<sup>๑</sup>**

**สรุปสาระสำคัญของคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุด**

การพิจารณาออกคำสั่งทางปกครอง จะต้องดำเนินการออกคำสั่งทางปกครองตามขั้นตอนที่กฎหมาย กฎ และระเบียบที่กำหนดไว้ การที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยที่ยังมิได้ส่งสำนวนคดีให้กระทรวงการคลังตรวจสอบและกระทรวงการคลังก็ยังมีได้แจ้งผลการพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐทราบ จึงเป็นกระบวนการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่ไม่เป็นตามขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดคำสั่งให้ชดใช้เงินดังกล่าวจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง : หลักความชอบด้วยกฎหมาย

หน่วยงานทางปกครอง : นายกเทศมนตรีเมืองท่าข้าม

คดีนี้ นายกเทศมนตรีเมืองท่าข้ามมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีทั้งสี่และสิบเอก ส. เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ซึ่งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้ไปตรวจสอบที่ดิน ณ สถานที่ที่ดินตั้งอยู่ โดยมีเจ้าของที่ดินทั้งสามรายเป็นผู้นำชี้แนวเขตและได้ทำการรังวัดที่ตามหลักวิชาช่าง แต่ไม่ได้นำเจ้าพนักงานที่ดินไปทำการรังวัดสอบเขตที่ดินที่จะซื้อ ต่อมาเมื่อมีการรังวัดโดยเจ้าพนักงานที่ดินในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ปรากฏว่าที่ดินมีเนื้อที่ดินขาดจากจำนวนที่ซื้อขาย ๗ ไร่ ๑๘ ตารางวา ทำให้นายกเทศมนตรีเมืองท่าข้ามต้องชำระเงินค่าที่ดินที่ขาดเป็นจำนวนเงินตามสัญญาซื้อขาย ๑๐๙,๕๔๒.๕๐ บาท การที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ออกไปตรวจที่ดินแล้วทำการเองโดยไม่ได้ให้เจ้าพนักงานที่ดินไปทำการรังวัด แต่รับรองว่าที่ดินมีปริมาณจำนวนเนื้อที่ดินไม่ถูกต้องตรงตามหลักฐานหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.) เป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อและทำให้เทศบาลเมืองท่าข้ามได้รับความเสียหาย นายกเทศมนตรีเมืองท่าข้ามได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดกรณีผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ตรวจรับที่ดินที่ทำการซื้อโดยไม่ถูกต้องเพื่อหาผู้รับผิดทางละเมิดและได้รายงานผลการสอบสวนข้อเท็จจริงให้กระทรวงการคลังพิจารณา กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางผู้รับมอบอำนาจพิจารณาแล้วแจ้งผลการพิจารณาให้นายกเทศมนตรีเมืองท่าข้ามทราบ ตามหนังสือ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่ได้ตรวจรับพัสดุให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อ ๖๔ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ จึงต้องรับผิดอย่างลูกหนี้รวม นายกเทศมนตรีเมืองท่าข้ามจึงออกคำสั่งลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ชดใช้ค่าเสียหายคนละ ๒๑,๙๐๘.๕๐ บาท ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นว่า คดีนี้นายกเทศมนตรีเมืองท่าข้ามได้รับรายงานผลการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดจากคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงที่นายกเทศมนตรีเมืองท่าข้าม ที่เห็นว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสี่และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุอื่นรวมแปดคนจะต้องร่วมกันรับผิดชดใช้ค่าเสียหายแก่นายกเทศมนตรีเมืองท่าข้ามจำนวน ๑๐๙,๕๔๒.๕๐ บาท และการกระทำละเมิดเกิดก่อนที่พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของ

<sup>๑</sup> สำนักงานศาลปกครอง. แนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑.

พิมพ์ที่บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชซิง จำกัด, พิมพ์ครั้งที่ ๑ : สิงหาคม ๒๕๖๒, หน้า ๑ - ๓.

เจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ มีผลใช้บังคับ และต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม โดยนายกเทศมนตรีเมืองท่าข้ามได้เห็นชอบด้วยตามข้อเสนอของคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงจึงถือว่านายกเทศมนตรีเมืองท่าข้ามได้วินิจฉัยสั่งการเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดชอบทางละเมิดแล้วซึ่งนายกเทศมนตรีเมืองท่าข้ามจะต้องส่งสำนวนคดีเพื่อให้กระทรวงการคลังตรวจสอบภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการ แต่ไม่ปรากฏว่านายกเทศมนตรีเมืองท่าข้ามได้ส่งสำนวนคดีให้กระทรวงการคลังตรวจสอบภายในกำหนดเวลาแต่ได้มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุอื่นรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน จำนวน ๑๐๙,๕๔๒.๕๐ บาท โดยขณะออกคำสั่งให้ชดใช้เงินนายกเทศมนตรีเมืองท่าข้ามยังไม่ได้ส่งสำนวนคดีให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ และกระทรวงการคลังก็ยังมิได้แจ้งผลการพิจารณาให้นายกเทศมนตรีเมืองท่าข้ามทราบ กระบวนการออกคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีและกรรมการอื่นชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจึงไม่เป็นไปตามขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดคำสั่งให้ชดใช้เงินจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสี่และวรรคห้า<sup>๒</sup>

**ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า** โดยที่คำวินิจฉัยนี้ศาลปกครองสูงสุดได้วางหลักเรื่องการพิจารณาออกคำสั่งทางปกครองจะต้องดำเนินการออกคำสั่งทางปกครองตามขั้นตอนที่กฎหมาย กฎ และระเบียบที่กำหนดการที่หน่วยงานของรัฐออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนโดยที่ยังมิได้ส่งสำนวนคดีให้กระทรวงการคลังตรวจสอบและกระทรวงการคลังก็ยังมิได้แจ้งผลการพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐทราบ กระบวนการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจึงไม่เป็นไปตามขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญตามที่กฎหมายกำหนดคำสั่งให้ชดใช้เงินจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

สืบค้นและเรียบเรียงโดย

นางสาวจุฑารัตน์ โฉมรุ่ง ตำแหน่งนิติกรปฏิบัติการ  
ส่วนพัฒนากฎหมายและให้คำปรึกษา กองกฎหมาย

<sup>๒</sup> ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

ข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง เมื่อผู้แต่งตั้งได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการแล้ว ให้วินิจฉัยสั่งการว่ามีผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด แต่ยังมีต้องแจ้งการสั่งการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

ให้ผู้แต่งตั้งส่งสำนวนภายในเจ็ดวันนับแต่วันวินิจฉัยสั่งการให้กระทรวงการคลังเพื่อตรวจสอบ เว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ

ในระหว่างการพิจารณาของกระทรวงการคลัง ให้ผู้แต่งตั้งสั่งการให้เตรียมเรื่องให้พร้อมสำหรับการออกคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ชำระค่าสินไหมทดแทนหรือดำเนินการฟ้องคดีเพื่อมิให้ขาดอายุความสองปีนับจากวันที่ผู้แต่งตั้งวินิจฉัยสั่งการ

ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความสองปีสิ้นสุดไม่น้อยกว่าหกเดือน ถ้ากระทรวงการคลังไม่แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เว้นแต่ในกรณีหน่วยงานของรัฐนั้นเป็นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาให้แล้วเสร็จก่อนอายุความสองปีสิ้นสุดลงไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ถ้ากระทรวงการคลังไม่แจ้งผลการตรวจสอบให้ทราบภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ผู้แต่งตั้งมีคำสั่งตามที่เห็นสมควรและแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ